

KAPITEL 1

Mit liv er et smukt eventyr, så rigt og lyksaligt. Havde jeg, som dreng, da jeg fattig og ene gik ud i verden, mødt en mægtig fe, og hun havde sagt: ”Vælg din bane og dit mål, og da, efter din ånds udvikling, og som det fornuftigvis må gå til i denne verden, beskytter og fører jeg dig”, min skæbne kunne da ikke have været lykkeligere, klogere og bedre ledt, end den er. Mit livs historie vil sige verden, hvad den siger mig: Der er en kærlig Gud, der fører alt til det bedste.

I 1805 levede i Odense, i en lille fattig stue, et nygift par, der holdt uendeligt meget af hinanden, en ung skomager med sin kone, han – næppe 22 år – et forunderligt begavet menneske, en ægte poetisk natur, hun – nogle år ældre – uvidende om verden og livet, men fuld af hjerte.

Nylig var manden blevet ”frimester” og havde selv tømret sammen sit skomagerværksted og sin brudeseng; til denne havde han brugt træstilladset, der kort forud havde båret ligkisten med en afdød grev Trampe, som lå udstillet på parade, de sorte klædeslister, der siden endnu altid sad på sengestedet, var en erindring herom.

I stedet for det grevelige lig, omgivet af flor og kandelaber, lå her, den 2. april 1805, et levende, grædende barn, det var mig Hans Christian Andersen.

Min fader skal de første dage have siddet ved sengen hos min moder og læst højt for hende af Holberg, mens jeg skreg himmelhøjt.

”Vil du sove eller roligt høre efter”, har man fortalt mig, at han i spøg har sagt, men jeg vedblev at være en skrig-hals, og som en sådan skal jeg især have vist mig i kirken, da jeg blev døbt, hvorover præsten, der senere af min moder omtaltes, som en meget gnaven mand, sagde: ”Den unge skriger jo som en kat”, hvilke ord hun aldrig kunne glemme

Den norsk-danske forfatter og dramatiker Ludvig Holberg (1684-1754), hvis værker H.C. Andersen fader, Hans Andersen (1782-1816), læste højt affor hans moder, Anne Maries Andersdatter (død 1833). Ingen ”grev Stampe” døde på Fyn i 1805.

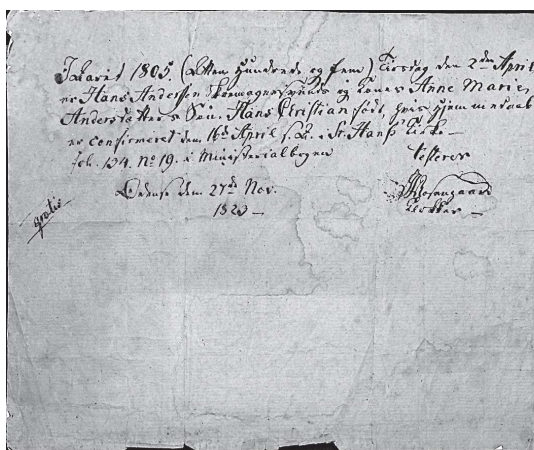
ham; en fattig fransk emigrant Gomard, som stod fadder til mig, trøstede hende imidlertid med, at jo højere jeg som barn skreg, des smukkere ville jeg synge, når jeg blev ældre.

En eneste lille stue, der næsten var opfyldt med skomagerværkstedet, sengen og den slagbænk, hvori jeg sov, var barndomshjemmet, men væggene var behængt med billeder, på dragkiesten stod smukke kopper, glas og nipserier, og hen over værkstedet, ved vinduet, var en hylde med bøger og viser.

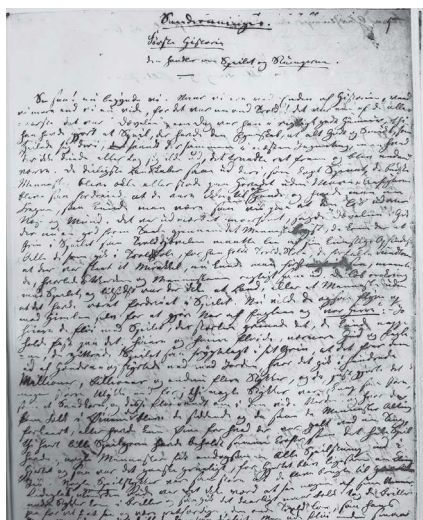
I det lille køkken hang over madskabet tinrækken fuldt af tallerkener, det lille rum syntes mig stort og rigt, døren selv, der i fyldingen stod malet med landskab, var mig dengang lige så betydningsfuld som nu et helt billedgalleri.

Fra køkkenet kom man, ad en stige, op på loftet, hvor der i tagrenden, mellem vort og naboens hus, stod en kasse jord med purløg og persille, min moders hele have, i mit eventyr "Snedronningen" blomstrer den endnu.

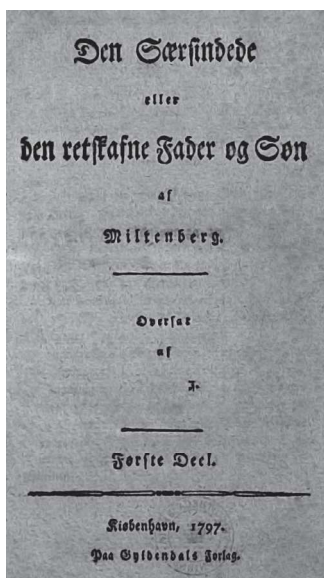
Jeg var eneste barn og blev i høj grad forkælet, men høre måtte jeg det, af min moder, at jeg var ganske anderledes lykkelig, end hun havde været, jeg havde det, som et grevebarn. Hun var som lille jaget ud af sine forældre for at tigge, og da hun ikke kunne det, havde hun en hel dag siddet og grædt under en bro ved Odense Å. Min barnetanke så det så tydeligt, og jeg græd derved, i gamle Domenica i "Improvisatoren" og som spillemændens moder i "Kun en Spillemand" har jeg givet hendes personlighed i to forskellige opfatninger.

H.C. Andersens "døbeseddel" (foto: Lars Bjørnsten). I hans dåbsattest står blandt andet "1805, tirsdag morgen kl. 1, den anden april, blev Hans Andersen og kone Anne Marie Andersdatter en søn født, samme dag hjemmedødt af kapellanen hr. Ramsing ... og kaldet Hans Christian". – H.C. Andersen blev efterfølgende, den 16. april 1805, døbt i Sankt Hans Kirke i Odense, af kirkens daværende hjælpepræst, Jens Christian Ramsing (1768-1852). – Den nævnte franske emigrant var Nicolai Gomard (1746-1821), der fra 1793 til han døde arbejdede som portner ved Gråbrødre Hospital, der dengang tillige havde en kirke og en "dåreanstalt". – H.C. Andersen fik, som Nicolai Gomard forudså, en smuk sangstemme.

Forsiden af H.C. Andersens originale manuskript "Snedronningen". Det er fra fortællingens anden historie, "En lille dreng og en lille Pige", at man kan læse: "Inde i den store by, hvor der er så mange huse og mennesker, så at der ikke bliver plads nok til, at alle folk kunne få en lille have ... forældrene havde udenfor, der hvor taget fra det ene nabohus stødte op til det andet og vandrenden gik langs med tagskæggene, hver en stor trækasse, og i den voksede køkkenurter, som de brugte".

Den tyske forfatter August Lafontaine (1758-1831) og hans bog (skrevet under pseudonymet Miltenberg), "Den Særfindede eller den retskafne Fader og Søn, I-III" ("Der Sonderling", 1793, på dansk 1797), som H.C. Andersen fik læst højt af. Bogen, der handler om en retskaffen fader og hans søn, begynder således: "Jeg vil dog i det mindste være herre over min egen dreng, han skal ikke revses, sagde hr. Burkhard i en fast, men mild tone".